

Krav til leverandører og forbindelser

Inneholder

Formålet med dette dokumentet.....	2
Bruk av dette dokumentet	2
Innledning.....	2
Menneskerettigheter	2
1. Policy som inkluderer menneskerettigheter.....	3
2. Ansvar for- og etterlevelse av krav til menneskerettigheter	3
3. Kjøp av varer og tjenester	3
4. Leverandører og underleverandører.....	3
5. Aktsomhetsvurderinger for menneskerettigheter.....	3
6. Mangfold og likebehandling i egen bedrift	4
7. Mangfold og likebehandling hos leverandører og underleverandører.....	4
Anstendige arbeidsforhold.....	4
1. Policy som inkluderer anstendige arbeidsforhold.....	4
2. Ansvar for- og etterlevelse av krav til anstendige arbeidsforhold	4
3. Etterlevelse av krav til helse, miljø og sikkerhet	5
4. Dokumentasjon på at leverandører og underleverandører etterlever HMS-krav	5
5. Etterlevelse av krav til egne ansatte sine rettigheter	5
6. Etterlevelse av krav til ansatte sine rettigheter hos leverandører og underleverandører	5
7. Rutiner for deling av informasjon med egne ansatte	5
8. Barnearbeid i egen bedrift	5
9. Barnearbeid hos leverandører og underleverandører	5
10. Diskriminering.....	5
11. Tvangsarbeid i egen bedrift	5
12. Tvangsarbeid hos leverandører og underleverandører.....	5
13. Organisasjonsfrihet i egen bedrift	5
14. Organisasjonsfrihet hos leverandører og underleverandører	5
15. Etske retningslinjer i egen bedrift og overfor leverandører og underleverandører.....	5
16. Aktsomhetsvurderinger for anstendige arbeidsforhold	6
.....	6
Kontroll på dette dokumentet	6

Formålet med dette dokumentet

Formålet med dette dokumentet, er å ha en samlet oversikt over de krav vi stiller til leverandører og forretningsforbindelser for målrettet og systematisk arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Bruk av dette dokumentet

Dette dokumentet skal brukes i- eller som vedlegg til standardkontrakter med leverandører/forbindelser. Dokumentet skal brukes i alle deler av **vår virksomhet**, overfor våre **leverandører og forbindelser**.

Kravlisten i dette dokumentet kan også brukes risikobasert; som en bruttoliste å plukke ut krav fra i henhold til for eksempel bransjemessig og geografisk risikoeksponering. Kravlistene for ivaretagelse av henholdsvis **menneskerettigheter** og **anstendige arbeidsforhold**, vil da reduseres til spesifikke kravlister etter resultater fra aktsomhetsvurderinger. Det vil si at det stilles krav i forhold til hva slags type aktsomhetsrisiko en del av virksomheten, en leverandør / forbindelse er eksponert for.

Dersom kravlisten brukes risikobasert, altså at det plukkes ut krav til kontrakter fra dette dokumentet basert på hvilken type aktsomhetsrisiko som gjelder, så skal det lages retningslinjer for den risikobaserte tilnærmingen.

Innledning

Trysil RMM AS respekterer menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i alle deler av virksomheten. Vi forplikter oss til å være ansvarlige i vår deltakelse i næringslivet, og på den måten være en aktør som deltar i overgangen til mer bærekraftige samfunn. Dette innebærer blant annet å ta hensyn til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i hele nedslagsfeltet av vår virksomhet.

Trysil RMM AS arbeider sammen med egne leverandører og forbindelser for å bidra etter beste evne i overgangen til mer bærekraftige og rettferdige samfunn. Vi erkjenner at næringslivet har vesentlige oppgaver i denne omstillingen, og ønsker å ta vår del av ansvaret. I dette arbeidet forsterker vi våre egne ledelsessystemer, og vi krever også at våre leverandører og forbindelser arbeider målrettet og systematisk for å, i økende grad, å ta hensyn til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i sine egne bedrifter, og i sine verdikjeder.

Kravene vi stiller innebærer blant annet etterlevelse av kravene i «åpenhetsloven», og dermed gjennomføring av aktsomhetsvurderinger for å fremme måloppnåelse knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Trysil RMM AS følger OECD sine retningslinjer for flernasjonale selskaper, FN- og ILO-konvensjoner og nasjonalt regelverk, og vi krever det samme av våre leverandører og forbindelser.

Menneskerettigheter

Ivaretagelse av menneskerettigheter står helt sentralt i **Trysil RMM AS**. Kravene i åpenhetsloven omfatter vår egen bedrift, men også våre leverandører, underleverandører og forbindelser, som er en del av leveransene til **Trysil RMM AS**.

I denne delen av kontraktvedlegget, fokuserer kravene på menneskerettigheter, mangfold, likebehandling og ikke-diskriminering.

1. Policy som inkluderer menneskerettigheter

En policy som inkluderer hensyn til menneskerettigheter, skal være godkjent, forankret og fungere i bedriften. Her følger en oppstilling av enkelte menneskerettigheter, som er å betrakte som et minimum av innhold i en policy som ivaretar menneskerettigheter.

- Retten til liv og personlig frihet og sikkerhet
- Ytringsfrihet
- Retten til privatliv
- Forbud mot slaveri og slavehandel
- Rett til foreningsfrihet
- Forbud mot barnarbeid
- Forbud mot tvangsarbeid
- Rett til arbeid og rettfærdige og gode arbeidsforhold
- Ikke-diskriminering og lik behandling for likt arbeid
- Rett til hvile og fritid
- Rimelig begrensning av arbeidstiden og regelmessig ferie med lønn

2. Ansvar for- og etterlevelse av krav til menneskerettigheter

Det skal være utpekt roller med ansvar for kravene som stilles til arbeid med menneskerettigheter, samt at kravene etterleveres i egen bedrift og hos leverandører / forbindelser.

3. Kjøp av varer og tjenester

Egne kjøp av varer og tjenester, og kjøp av varer og tjenester gjennom underleverandører, skal ikke bryte med lover og regler som dere er omfattet av på produksjonssteder. Sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og FNs menneskerettighetserklæring skal respekteres.

Mer informasjon

- ✓ Åpenhetsloven fremmer næringslivets respekt for Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og skal sikre tilgang til informasjon om hvordan bedrifter håndterer hendelser og risiko knyttet til brudd på Menneskerettigheter og uanstendige arbeidsforhold.
- ✓ Grunnleggende Menneskerettigheter er menneskerettighetene som følger av FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966 og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet.
- ✓ Anstendige arbeidsforhold er arbeidsforhold som ivaretar grunnleggende Menneskerettigheter, helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og som gir en lønn å leve av.

4. Leverandører og underleverandører

Dere skal påse at underleverandører produserer og leverer produkter/tjenester på en ansvarlig måte, og i tråd med lover og regler de er omfattet av, sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og FNs menneskerettighetserklæring.

5. Aktsomhetsvurderinger for menneskerettigheter

Dere skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger etter OECD sine retningslinjer for å sikre ivaretagelse av menneskerettigheter – i deres egen bedrift og i leverandørkjeder.

Mer informasjon

Aktsomhetsvurderinger for Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold handler om å:

- ✓ Innarbeide retningslinjer for ansvarlig næringsliv
- ✓ Kartlegge og vurdere hendelser og risiko knyttet til Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som dere er knyttet til, og beskrive hva som gjøres med det
- ✓ Overvåke hvordan tiltakene for å håndtere hendelser og risiko fungerer
- ✓ Kommunisere med berørte interessenter om hvordan hendelser og risiko er håndtert
- ✓ Sørge for eller samarbeide om oppretting og erstatning når det er nødvendig

6. Mangfold og likebehandling i egen bedrift

Mangfold og likebehandling skal sikres i egen bedrift.

7. Mangfold og likebehandling hos leverandører og underleverandører

Det skal stilles krav til respekt for mangfold og likebehandling overfor deres leverandører og underleverandører.

Anstendige arbeidsforhold

Trysil RMM AS sørger for at ansatte sine rettigheter til enhver tid ivaretas, at HMS-regelverket etterlevs i alle egne arbeidsoperasjoner og aktiviteter, og at arbeidet gir lønn å leve av. Vårt ansvar strekker seg imidlertid ut av vår egen bedrift, så våre ambisjoner knyttet til anstendige arbeidsforhold gjelder også for våre leverandører, underleverandører og forretningsforbindelser.

I denne delen av kontraktvedlegget, fokuserer kravene på anstendige arbeidsforhold, som handler om **helse, miljø og sikkerhet**, ivaretagelse av **menneskerettigheter** i jobbsammenheng, samt at arbeid skal gi en **lønn** å leve av.

1. Policy som inkluderer anstendige arbeidsforhold

En policy som inkluderer hensyn til anstendige arbeidsforhold, skal være godkjent, forankret og fungere i bedriften. Med anstendige arbeidsforhold menes arbeid som ivaretar grunnleggende **menneskerettigheter** som nevnt over i dette dokumentet, **helse, miljø og sikkerhet** på arbeidsplassen, og som gir **lønn** å leve av.

Her følger en oppstilling av tema som minimum skal inkluderes i en policy som ivaretar anstendige arbeidsforhold.

- Arbeid som ivaretar hensyn til grunnleggende menneskerettigheter
- Ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen
- Arbeid som gir en lønn å leve av
- Sikre arbeidstakerrettigheter
- Forbedre sosiale beskyttelsesordninger
- Fremme trepartsarbeid
- En lønn som gjør det mulig for arbeidstakere å forsørge seg selv og sine familier

2. Ansvar for- og etterlevelse av krav til anstendige arbeidsforhold

Det skal være utpekt roller med ansvar for kravene som stilles til anstendige arbeidsforhold, samt om kravene etterlevs i egen bedrift og hos leverandører / forbindelser.

3. Etterlevelse av krav til helse, miljø og sikkerhet

Det skal dokumenteres, enten ved bruk av sertifiseringer eller beskrivelser av HMS-system, at dere etterlever HMS-krav som dere er omfattet av.

4. Dokumentasjon på at leverandører og underleverandører etterlever HMS-krav

Det skal dokumenteres, enten ved bruk av sertifiseringer eller beskrivelser av HMS-systemer, at deres leverandører og underleverandører etterlever HMS-krav som de er omfattet av.

5. Etterlevelse av krav til egne ansatte sine rettigheter

Krav til ansatte sine rettigheter, som dere er omfattet av, skal etterleves. Det skal være kontroll på kravene, og det skal være kontroll på etterlevelsen.

6. Etterlevelse av krav til ansatte sine rettigheter hos leverandører og underleverandører

Deres leverandører og underleverandører skal ha kontroll på krav til ansattes rettigheter, som de er omfattet av, og det skal være kontroll på etterlevelse av kravene.

7. Rutiner for deling av informasjon med egne ansatte

Det skal være fungerende rutiner for å dele informasjon om ansatte sine rettigheter med egne ansatte.

8. Barnearbeid i egen bedrift

Det skal være fungerende rutiner i egen bedrift, som sikrer at dere ikke ansetter barn i egen bedrift eller bidrar til barnearbeid fra egen virksomhet.

9. Barnearbeid hos leverandører og underleverandører

Leverandører og underleverandører skal ha fungerende rutiner, som sikrer at de ikke ansetter barn eller bidrar til barnearbeid.

10. Diskriminering

Dere skal ha fungerende rutiner som hindrer at dere bidrar til diskriminering.

11. Tvangsarbeid i egen bedrift

Dere skal ha fungerende rutiner som hindrer tvangsarbeid i egen bedrift.

12. Tvangsarbeid hos leverandører og underleverandører

Leverandører og underleverandører skal ha fungerende rutiner som hindrer at de bidrar til tvangsarbeid.

13. Organisasjonsfrihet i egen bedrift

Det skal finnes tiltak i egen bedrift som sikrer at de ansatte har organisasjonsfrihet.

14. Organisasjonsfrihet hos leverandører og underleverandører

Det skal finnes tiltak overfor leverandører og underleverandører, som sikrer organisasjonsfrihet for ansatte hos leverandørene og underleverandørene.

15. Etiske retningslinjer i egen bedrift og overfor leverandører og underleverandører

Det skal finnes etiske retningslinjer som er fastsatt og fungerer i egen bedrift, og som leverandører og underleverandører forplikter å følge.

De **interne** og **eksterne** etiske retningslinjene skal minimum inneholde:

- Forbud mot barnarbeid
- Fritt valgt arbeid
- Rett til å organisere seg
- Forbud mot diskriminering og trakassering
- Akseptabel arbeidstid
- Rettferdig lønn
- Sikre arbeidsoperasjoner
- Etisk forretningsvirksomhet
- Personvern
- ...

16. Aktsomhetsvurderinger for anstendige arbeidsforhold

Dere skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger etter OECD sine retningslinjer for å ivareta anstendige arbeidsforhold i egen bedrift og leverandørkjeder.

Mer informasjon

Aktsomhetsvurderinger for Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold handler om å:

- ✓ Innarbeide retningslinjer for ansvarlig næringsliv
- ✓ Kartlegge og vurdere hendelser og risiko knyttet til Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som dere er knyttet til, og beskrive hva som gjøres med det
- ✓ Overvåke hvordan tiltakene for å håndtere hendelser og risiko fungerer
- ✓ Kommunisere med berørte interessenter om hvordan hendelser og risiko er håndtert
- ✓ Sørge for eller samarbeide om oppretting og erstatning når det er nødvendig

Kontroll på dette dokumentet

Versjon	Versjonsmerknad	Godkjent
1	Krav til leverandører / 5. jan 2024	Jon Kjetil Jutulstad
2		